

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ŠTVRTÁ SEKCIA

PRÍPAD RÁDIO TWIST, A.S. v. SLOVENSKÁ REPUBLIKA

(Sťažnosť č. 62202/00)

ROZSUDOK

ŠTRASBURG

19. december 2006

Tento rozsudok nadobudne právoplatnosť za podmienok stanovených v článku 44 ods. 2 Dohovoru. Môže byť predmetom redakčných úprav.

V prípade RÁDIO TWIST, a.s. v. Slovenská republika,

Európsky súd pre ľudské práva (Štvrtá sekcia), zasadajúc v komore v zložení:

Sir Nicolas BRATZA, *predseda*,

pán G. CASADEVALL,

pán G. BONELLO,

pán M. PELLONPÄÄ,

pán K. TRAJA,

pani L. MIJOVIĆ,

pán J. ŠIKUTA, *sudcovia*,

a pán T. L. EARLY, *tajomník sekcie*,

po prerokovaní na neverejnom zasadnutí dňa 28. novembra 2006,

vyhlasuje tento rozsudok, ktorý bol prijatý vo vyššie uvedený deň:

KONANIE

1. Prípád vznikol na základe sťažnosti (č. 62202/00) proti Slovenskej republike, predloženej Súdu podľa článku 34 Dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) dňa 20. júla 2000, súkromnou akciovou spoločnosťou, založenou v Slovenskej republike pod obchodným menom RÁDIO TWIST, a.s. (ďalej len „sťažovateľ“).

2. Sťažujúcu sa spoločnosť zastupoval pán P. Blahušiak, advokát pôsobiaci v Bratislave, ktorého neskôr nahradil pán M. Hanúsek, advokát rovnako pôsobiaci v Bratislave. Vládu Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) zastupovala jej zástupkyňa, pani A. Poláčková.

3. Sťažujúca sa spoločnosť tvrdila, že súdnymi rozhodnutiami, ktorými bolo vyhovené defamačnej žalobe, podanej proti nej súkromnou osobou, došlo k porušeniu jej práva podľa článku 10 Dohovoru na rozširovanie informácií.

4. Rozhodnutím z 8. novembra 2005 Súd vyhlásil sťažnosť za prijateľnú.

5. Vláda predložila ďalšie písomné stanovisko (Pravidlo 59 § 1), sťažovateľ tak neurobil.

SKUTKOVÝ STAV**I. OKOLNOSTI PRÍPADU**

6. Sťažovateľ je rozhlasovým vysielateľom, založeným v roku 1991 a svoje sídlo má registrované v Bratislave.

A. Skutkové pozadie

7. Sťažujúca sa spoločnosť v danom čase vysielala na piatich frekvenciách v Slovenskej republike a mala dennú počúvanosť viac ako 400 000 poslucháčov. Jej vysielanie bolo založené na zásadách demokracie a nezávislosti.

8. Slovenská poisťovňa, a.s. (ďalej len „SP“) bola v danom čase významnou poisťovacou spoločnosťou na Slovensku. Bola kontrolovaná štátom prostredníctvom Fondu národného majetku (ďalej len „FNM“).

9. Po parlamentných voľbách konaných v roku 1994 bol manažment SP menovaný na základe politickej dohody koalíčných strán, ktoré boli vtedy pri moci. Koalíciu tvorili Hnutie za demokratické Slovensko (ďalej len „HZDS“) a Slovenská národná strana (ďalej len „SNS“).

10. Nominanti HZDS mali v tom čase v orgánoch FNM väčšinu.

11. Dňa 1. júna 1996 dozorná rada SP odvolala osoby nominované SNS z predstavenstva spoločnosti a vymenovala nové vedenie. Odchádzajúce vedenie odvolanie neakceptovalo.

12. Dňa 3. júna 1996 bývalé vedenie obsadilo budovu ústredia SP. Pomáhala im súkromná bezpečnostná služba a tím štátnej polície, ktorý bol na túto úlohu určený prezidentom Policajného zboru Slovenskej republiky, nominantom SNS. Novo vymenované vedenie donútili opustiť priestory budovy, avšak o niekoľko dní nové vedenie za pomoci vlastnej súkromnej bezpečnostnej služby znovu získalo kontrolu nad spoločnosťou a jej prevádzkovými priestormi.

13. V pozadí tohto zápasu stáli záujmy tých, ktorí boli zainteresovaní na účasti v privatizácii SP. Odvolanie vedenia nominovaného SNS spôsobilo vo vláde vážnu politickú krízu.

14. Pán K. bol v tom čase podpredsedom vlády a ministrom financií a pán D. bol štátnym tajomníkom ministerstva spravodlivosti. Posty štátnych tajomníkov na ministerstvách boli obsadzované na základe menovania politickými stranami. Tieto posty boli preto politickými postami a neboli súčasťou štátnej služby.

15. Po udalostiach, ktoré sú predmetom sťažnosti bol pán D. zvolený za sudcu ústavného súdu.

B. Odvysielanie telefonického rozhovoru

16. Dňa 12. júna 1996 o 18.00 hod. sťažujúca sa spoločnosť odvysielala v relácii „Žurnál“ nahrávku telefonického rozhovoru medzi pánom K. a pánom D.

17. Relácia začala komentárom redaktorky sťažujúcej sa spoločnosti. Boli v ňom spomínané celé mená zainteresovaných osôb a znel nasledovne:

„Už napoludnie sme hovorili o tom, že sa nám podarilo získať nahrávku telefonického rozhovoru, podľa ktorej bol do diania okolo *Slovenskej poisťovne*

zainterosovaný aj podpredseda vlády a minister financií [pán K.]. Rádio Twist prirodzene nesúhlasí s akýmkoľvek odpočúvaním, ktoré nebolo nariadené súdom. Považujeme ho za nezákonné a dištancujeme sa od takýchto spôsobov. Ale pretože ide o vec, ktorá je stredobodom všeobecného záujmu a ktorá sa nedá utajiť, ... sa snažíme plniť si svoju povinnosť informovať verejnosť. Zároveň sa pýtame kompetentných, aká je bezpečnostná situácia v našej krajine, keď je možné odpočúvať aj ústavných činiteľov. Skutočnosť, že sa naši ústavní činitelia zaoberajú činnosťou, akou je spomínaná kauza, nechávame na posúdenie kompetentným. No a teraz už nahrávka, ktorej technická kvalita je na hranici zrozumiteľnosti. Druhým účastníkom rozhovoru je pravdepodobne štátny tajomník ministerstva spravodlivosti [pán D.].“

18. Hneď nato bola pustená nahrávka rozhovoru pána K. a pána D. Jej prepis, tak ako bola odvysielaná, znie nasledovne:

Pán K: „... polícia, za asistencie polície tam nastúpila iná ochranka, ktorá obsadila budovu, vypratali budovu ...“

Pán D: „Ale to je zaujímavé, že ako policajti, na základe čoho ...“

Pán K: „No veď iste, to je chyba ochranky, že sa proste tej, čo tam bola, no, je to amaterizmus, ale asi... Policajti boli dosť ostrí, podľa všetkého, no. Vieš, asi to išlo cez [pán H.], vieš, SNS-ka. No nič, toto len som ti chcel povedať, že je tam to ...“

Pán D: „Ty vieš zasadenie?“

Pán K: „No príde aj šéf na dva body.“

Pán D: „Ahá. Ináč som tam ja, on ide do Bystrice.“

Pán K: „Dobre, jasné, len ...“

Pán D: „Do toho mi nebude zasahovať ...“

Pán K: „No dobre.“

Pán D: „Ani nevie zatiaľ, čo robím ...“

Pán K: „[uvedené bolo krstné meno pána D.], takže bolo by to nesmierne dôležité ...“

Pán D: „Pred zasadením si to rovno pôjdem ráno skontrolovať ...“

Pán K: „Poprosím ťa, tým je to zdôraznené, že toto urobili ...“

Pán D: „Jasné.“

Pán K: „Pred pol hodinou mi volali odtiaľ ...“

Pán D: „Dobre, tak aby som aj toto vedel povedať.“

Pán K: „Strašne dôležité to bude.“

Pán D: „Dobre, dobre, hneď ráno budem dávať správu, ako pokračuje ...“

Pán K: „Ináč potom ku mne, tej pani, čo som, proste u mňa je to organizované, dobre ...“

Pán D: „Áno, áno.“

Pán K: „I keď ja tam nebudem, ja pôjdem rovno na vládu, ale cez tú [pani M.], oni vedia proste, sú tam zorientovaní ...“

Pán D: „Inštrukcie mám.“

Pán K: „Jasné, tie platia.“

Pán D: „Dobre, ahoj.“

Pán K: „[Krstné meno pána D.], ďakujem pekne, ahoj ... ahoj ...“

19. Následný komentár novinárky, v ktorom boli opäť spomínané celé mená zainteresovaných osôb, znel nasledovne:

„A poďme chvíľu objasňovať. Dianie okolo *Slovenskej poisťovne* vyšlo na verejnosť v pondelok, 3. júna tohto roku. Zjednodušene môžeme povedať. Dovtedajšie vedenie tejto akciovej spoločnosti, nazvime ho Pán [T.] a spol. – bolo po víkende vytlačené z budovy poisťovne súkromnou ochrannou službou. Na pomoc si ju prizvalo nové vedenie spoločnosti, nazývajme ho pani [B.] a spol. Pána [T.] a spol. podporovala polícia a podľa slov z telefonátu je jasné, že policajný prezident [H.] je chránenec SNS. Staré vedenie [T.] a spol. obsadili za pomoci polície budovu, no a ako bolo jasné, samozrejme ide o budovu poisťovne. Bolo to v utorok minulý týždeň a už v ten deň opäť sedeli na svojich miestach. Zo slov účastníkov telefonátu je jasné, že sa spolu rozprávali v pondelok minulý týždeň, teda 3. júna a že štátny tajomník ministerstva spravodlivosti [pán D.] bol pre ministra [K.] ľahší partner ako minister rezortu spravodlivosti [pán L.], ... ktorý bol v ten deň v Banskej Bystrici. Túto skutočnosť sme si aj overili a bolo to skutočne tak. Pre úplnosť ešte dodávame, že minulotýždňové utorkové zasadnutie vlády viedol pán [K.]. Keďže nahrávka rozhovoru [pána K.] a [pána D.] nie je technicky najčistejšia, vypočujme si ju ešte raz.“ ...

„O stanovisko sme žiadali ministerstvo spravodlivosti. Hovorca rezortu [P.Š.] nepoznal obsah nahrávky, keďže ju na Slovensku ešte nikto nezverejnil a preto pochopiteľne nechcel na ňu reagovať. Reakciu ministerstva spravodlivosti očakávame zajtra. Priestor sme poskytli aj ministrom [K.]:“

Pán K: „Pozrite, ja nekomentujem veci, ktoré sú v rozpore s demokraciou. Ja myslím, že aj novinári by možno mali trošku kritickejšie postupovať z hľadiska toho, že sú nahrávaní ústavní činitelia. Takže nekomentujem niečo, čo bolo publikované bez môjho vedomia. Nesporne je teda informácia o tom, že došlo k určitému nátlakovému prečinu v *Slovenskej poisťovni* ...“

C. Žaloba na ochranu osobnosti

20. Pán D. podal proti sťažujúcej sa spoločnosti na Okresnom súde Bánovce nad Bebravou občianskoprávnu žalobu na ochranu osobnosti.

Tvrdil, že spoločnosť odvysielala telefonický rozhovor napriek tomu, že bol získaný nezákonným spôsobom. Odvysielanie zasiahlo do jeho osobnostných práv a poškodilo jeho povesť, dôstojnosť a jeho vážnosť v spoločnosti. Navyše odvysielané výroky obsahovali skreslené a neúplné informácie, spôsobilé diskreditovať ho.

Žalobca sa odvolal aj na skutočnosť, že informáciu následne prevzala česká televízna stanica *Nova* a v slovenských denníkoch *SME*, *Práca* a *Slovenská republika* bolo v tejto súvislosti uverejnených niekoľko článkov. V dôsledku toho došlo k podkopaniu vzájomnej dôvery medzi ním a ministrom spravodlivosti.

Potvrdil, že v čase, kedy bola zadovážená nahrávka mal viacero rozhovorov s rôznymi ľuďmi a pripustil, že na predmetnej nahrávke bol jeho hlas. Nahrávka a jej obsah však boli ako také vytrhnuté z kontextu a telefonický rozhovor nebol uverejnený celý. Žalobca poprel, že by predmetom rozhovoru boli skutočnosti, ktoré uviedla redaktorka, nakoľko z titulu svojej funkcie nemal možnosť zasahovať do diania tak, ako bolo naznačené v odvysielanej relácii.

21. Sťažujúca sa spoločnosť vo svojom vyjadrení k žalobe uviedla, že nahrávku hodila do jej poštovej schránky neznáma osoba. V dobe, kedy nahrávka prišla, prebiehali asi týždeň polemiky o kontroverzných otázkach týkajúcich sa toho, že v dôsledku vyššie uvedeného rozhovoru hrozí rozpad koalícnej vlády. Pred odvysielaním sa zamestnanci sťažujúcej sa spoločnosti v súlade s internými pravidlami spoločnosti pokúsili kontaktovať dotknuté osoby. Hoci bol záznam na hranici zrozumiteľnosti, sťažujúca sa spoločnosť ako informačné médium cítila povinnosť informovať verejnosť a poukázať na to, čím sa politické kruhy v tom čase zaoberali. V komentári v relácii novinárka uviedla, že sťažujúca sa spoločnosť neschvaľuje spôsob, akým bola nahrávka získaná.

22. Okresný súd vypočul účastníkov konania a troch svedkov a preskúmal prepis napadnutej relácie a ďalšie listinné dôkazy.

23. V rozsudku vyhlásenom dňa 16. marca 1999 okresný súd nariadil sťažujúcej sa spoločnosti poskytnúť žalobcovi do 15 dní písomné ospravedlnenie, ktoré aj odvysielala. Malo znieť nasledovne:

„Ospravedľujeme sa [pánovi D.], bývalému štátnemu tajomníkovi Ministerstva spravodlivosti SR, teraz sudcovi Ústavného súdu SR, za odvysielanie nezákonne získanej nahrávky telefonického rozhovoru dňa 12. júna 1996 o 18,00 hod.“

24. Sťažujúcej sa spoločnosti bolo ďalej nariadené, aby zaplatila pánovi D. 100 000 slovenských korún¹ (Sk) ako náhradu za ujmu nemajetkovej povahy, a tiež aby mu nahradila trovy konania.

25. Okresný súd odôvodnil svoj rozsudok *inter alia* nasledovne. Sťažovateľ, vzhľadom na to, že má licenciáciu na rozhlasové vysielanie, mal právo bez predchádzajúceho súhlasu fyzickej osoby použiť zvukové

¹ 100 000 Sk zodpovedá približne 2 600 eurám (EUR).

záznamy na vedecké a umelecké účely a rovnako aj na rozhlasové spravodajstvo. Avšak, podľa poslednej vety § 12 ods. 3 Občianskeho zákonníka, takéto použitie nesmie byť v rozpore s oprávnenými záujmami dotknutej fyzickej osoby. Sťažujúcej sa spoločnosti nič nebránilo, aby komentovala situáciu, ktorá vznikla a aby vyjadrila svoje názory. Za týmto účelom však nebolo potrebné odvysielať nahrávku získanú nezákonným spôsobom.

Okresný súd ďalej uviedol, že dôstojnosť žalobcu ako verejného činiteľa bola v značnej miere znížená v dôsledku toho, že vec bola predmetom komentárov v tlači a v televízii. Považoval preto za primerané nariadiť sťažujúcej sa spoločnosti, aby nahradila žalobcovi nemajetkovú ujmu podľa odseku 2 § 13 Občianskeho zákonníka.

26. Sťažujúca sa spoločnosť sa odvolala. Trvala na tom, že ústava nepodmieňuje použitie zvukových záznamov predchádzajúcim zisťovaním ich zákonitosti a že formálne nebolo preukázané, že nahrávka bola získaná nezákonne. Žalobca bol verejným činiteľom a obsah nahrávky sa týkal výkonu verejnej funkcie. O obsahu nahrávky sa diskutovalo niekoľko dní pred jej zverejnením. Uverejnením telefonického rozhovoru sťažujúca sa spoločnosť splnila svoje poslanie informovať verejnosť o otázkach verejného záujmu. Napokon sťažujúca sa spoločnosť poukázala na to, že žalobca sa medzičasom stal ústavným sudcom a že nebolo preukázané, že by v dôsledku odvysielania nahrávky utrpel akúkoľvek ujmu.

27. Dňa 22. februára 2000 Krajský súd v Žiline potvrdil rozsudok okresného súdu. Krajský súd pripustil, že sprostredkovanie informácií zo strany médií je jedným z významných nástrojov kontroly politickej moci v demokratickej spoločnosti. Záujem na informovaní a kritike vo veciach verejného záujmu patrí teda medzi najdôležitejšie verejné záujmy. Ústavnoprávna ochrana tohto záujmu je zabezpečená zakotvením slobody prejavu a práva na informácie. V posudzovanom prípade však zverejnením telefonického rozhovoru došlo k porušeniu slobody komunikácie medzi užívateľmi telekomunikačných služieb a zásahu do práva na rešpektovanie súkromia. V tom spočívala podstata neoprávnenosti zásahu sťažujúcej sa spoločnosti do osobnostných práv žalobcu, pričom krajský súd mal za to, že ochrana súkromia sa vzťahuje aj na rozhovory verejne činných osôb.

II. PRÍSLUŠNÉ VNÚTROŠTÁTNE PRÁVO

A. Ústava

28. Článok 16 ods. 1 zaručuje nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia. Táto môže byť obmedzená len v prípadoch ustanovených zákonom.

29. Článok 22 zaručuje listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochranu osobných údajov (ods. 1). Nikto nesmie

porušiť listové tajomstvo ani tajomstvo iných písomností a záznamov, či už uchovávaných v súkromí, alebo zasielaných poštou, alebo iným spôsobom; výnimkou sú prípady, ktoré ustanoví zákon. Rovnako sa zaručuje tajomstvo správ podávaných telefónom, telegrafom alebo iným podobným zariadením (ods. 2).

30. Odsek 1 článku 26 zaručuje slobodu prejavu a právo na informácie. Jeho odsek 2 stanovuje, *inter alia*, že každý má právo vyjadrovať svoje názory, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie. Podľa jeho odseku 4, slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné okrem iného na ochranu práv a slobôd iných.

31. Podľa článku 26 ods. 5, v znení účinnom v predmetnom čase, štátne orgány a orgány územnej samosprávy mali povinnosť primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti v štátnom jazyku. Podmienky a spôsob vykonania mal ustanoviť zákon.

B. Občiansky zákonník

32. Právo na ochranu osobnostných práv fyzickej osoby je zaručené ustanoveniami §§ 11 *a nasl.* Občianskeho zákonníka.

33. Podľa § 11 má fyzická osoba právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy

34. Ustanovenie § 12 ods. 1 stanovuje, *inter alia*, že zvukové záznamy týkajúce sa fyzickej osoby alebo jej prejavov osobnej povahy sa smú vyhotoviť alebo použiť len s jej privolením. Podľa odseku 2 tohto paragrafu privolenie nie je potrebné, ak sa použijú písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky alebo obrazové a zvukové záznamy na úradné účely na základe zákona. Ustanovenie § 12 ods. 3 uvádza, že podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy sa môžu bez privolenia fyzickej osoby vyhotoviť alebo použiť primeraným spôsobom tiež na vedecké a umelecké účely a pre tlačové, filmové, rozhlasové a televízne spravodajstvo. Ani také použitie však nesmie byť v rozpore s oprávnenými záujmami fyzickej osoby.

35. Podľa § 13 ods. 1, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

36. Ustanovenie § 13 ods. 2 stanovuje, že pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

C. Zákon o periodickej tlači a o ostatných hromadných informačných prostriedkoch (zákon č. 81/1966 Zb.)

37. Zákon upravuje využívanie periodickej tlače a ostatných hromadných informačných prostriedkov občanmi, a to v súlade s ústavne zaručenou slobodou prejavu, slova a tlače (§ 1 ods. 1). Jeho časť V upravuje ochranu proti zneužívaniu slobody prejavu, slova a tlače. Obsahuje, *inter alia*, nasledovné pravidlá.

38. Občania, ktorí využívajú ústavne zaručené slobody prejavu, slova a tlače, požívajú plnú ochranu podľa platných predpisov (§ 16 ods. 1).

39. Podľa § 16 ods. 2, uverejnenie informácie, ktoré ohrozuje zákonom chránené záujmy spoločnosti alebo občanov, je zneužitím slobody prejavu, slova a tlače. Za ochranu spoločnosti a občanov proti zneužitiu slobody prejavu, slova a tlače zodpovedajú vydavateľ, šéfredaktor, redaktor a autor v rozsahu vyplývajúcom z platných predpisov. Podľa týchto predpisov sa tiež posudzuje povinnosť vydavateľa na náhradu škody spôsobenej organizáciám alebo občanom obsahom periodickej tlače alebo iného hromadného informačného prostriedku.

PRÁVO

I. NAMIETANÉ PORUŠENIE ČLÁNKU 10 DOHOVORU

40. Sťažujúce sa spoločenstvo namietalo, že súdnymi rozhodnutiami, ktorými bolo vyhovené žalobe pána D., došlo k porušeniu jeho práva na rozširovanie informácií. Odvolalo sa na článok 10 Dohovoru, ktorý stanovuje, že:

„1. Každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

2. Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.“

A. Argumenty strán

41. Vláda pripustila, že pán D. bol v tom čase verejne činnou osobou, keďže sa venoval politike. Zaznamenaný telefonický rozhovor mal však súkromnú povahu. Odvolávajúci sa na rozsudok Súdu v prípade *Tammer v. Estónsko* (č. 41205/98, ECHR 2001-I), argumentovala, že obzvlášť široké hranice prípustnej kritiky, inak aplikovateľné na politikov, sa neuplatňujú na ich súkromné záležitosti.

42. Vláda ďalej zdôraznila, že sporný záznam bol vyhotovený nezákonne a jeho vyhotovením došlo k porušeniu ústavnej ochrany listového tajomstva a tajomstva dopravovaných správ a iných písomností. Sťažovateľ si bol vedomý, že záznam má nezákonný pôvod, predsa sa však rozhodol odvysielat' ho z dôvodov, ktoré nie sú obhájiteľné. Na podporu tohto záveru vláda poukázala na to, že nahrávka bola na hranici zrozumiteľnosti, že existovali určité pochybnosti o tom, či zaznamenaný hlas patrí pánovi D. a že z dôvodu, že obsah nahrávky bol nepochopiteľný a nejasný, nebolo z neho možné zistiť žiadne relevantné informácie.

43. Vo svetle vyššie uvedených argumentov sa vláda domnievala, že odvysielanie nahrávky nijakým spôsobom neprispelo do inej verejnej diskusie, ako do tej, či sťažujúca sa spoločnosť porušila zásady novinárskej etiky. Vyvolalo však nepravdivý dojem, poškodiac povest' pána D., že tento bol zapletený do udalostí okolo privatizácie SP.

44. Vláda považovala dôvody, uvedené predovšetkým okresným súdom, za relevantné a dostatočné. Čo sa týka uloženej sankcie, táto bola primeraná sledovanému legitímnemu cieľu. Vláda usudzovala, že zásah bol nevyhnutný v demokratickej spoločnosti, pretože bol uskutočnený z dôvodu naliehavej spoločenskej potreby a bol primeraný sledovanému legitímnemu cieľu.

45. Napokon, odvolávajúci sa na článok 17 Dohovoru, vláda trvala na tom, že sťažujúca sa spoločnosť sa nemôže dovoliť ochrany článku 10 Dohovoru, pretože svojim postupom zámerne zasiahla do práv pána D., ktoré sú tiež zaručené Dohovorom. Predovšetkým, sťažujúcej sa spoločnosti nič nebránilo, aby primeraným spôsobom komentovala vzniknutú situáciu a aby kritizovala správanie zainteresovaných osôb aj bez toho, aby odvysielala nezákonne získanú nahrávku.

46. Sťažujúca sa spoločnosť trvala na tom, že namietaný zásah nezodpovedal žiadnej takej spoločenskej potrebe, ktorú by bolo možné považovať za dostatočne naliehavú na to, aby prevážila verejný záujem na zabezpečení slobody médií a informovaní verejnosti o otázkach všeobecného záujmu.

B. Hodnotenie Súdu

1. Všeobecné princípy

47. Právo na slobodu prejavu predstavuje jeden zo základných pilierov existencie demokratickej spoločnosti a jednu z hlavných podmienok pre rozvoj tejto spoločnosti i rozvoj každého človeka. S výhradou článku 10 ods. 2 sa vzťahuje nielen na „informácie“ alebo „myšlienky“, ktoré sú prijímané priaznivo alebo sú považované za neurážlivé alebo neutrálne, ale aj na tie, ktoré útočia, šokujú, či znepokojujú štát alebo časť obyvateľstva. Také sú požiadavky plurality, tolerancie a ducha otvorenosti, bez ktorých niet „demokratickej spoločnosti“. Táto sloboda podlieha obmedzeniam stanoveným článku 10 ods. 2, ktoré ale musia byť chápané striktnie. Potreba akýchkoľvek obmedzení musí byť presvedčivo zistená (pozri, napríklad, *Nilsen a Johnsen v. Nórsko* [GC], č. 23118/93, ods. 43, ECHR 1999-VIII).

48. Zásah do práva osoby na slobodu prejavu predstavuje porušenie článku 10, pokiaľ nespadá do jednej z výnimiek stanovených v odseku 2 tohto článku. Súd preto musí skúmať, či zásah bol „ustanovený zákonom“, či „sledoval jeden alebo viacero cieľov, ktoré sú podľa článku 10 ods. 2 legitímne“ a či bol „nevyhnutný v demokratickej spoločnosti“ z pohľadu vyššie uvedených cieľov (pozri, napríklad, *Sunday Times v. Spojené kráľovstvo* (č. 1), rozsudok z 26. apríla 1979, Séria A č. 30, ods. 45).

49. Prídavné meno „nevyhnutný“ v zmysle článku 10 ods. 2 zahŕňa existenciu „naliehavej spoločenskej potreby“. Zmluvné štáty majú určitú voľnosť v úvahe, či taká potreba existuje, ale táto ide ruka v ruke s európskou kontrolou, ktorá sa týka tak legislatívy, ako aj rozhodnutí vydaných na jej základe, vrátane tých, ktoré boli vydané nezávislým súdom. Súd je preto oprávnený s konečnou platnosťou rozhodnúť, či sú „obmedzenia“ alebo „sankcie“ zlučiteľné so slobodou prejavu, ktorá je chránená článkom 10 (pozri, napríklad, *Janowski v. Poľsko* [GC], č. 25716/94, ods. 30, ECHR 1999-I).

50. Pri vykonávaní svojej právomoci v oblasti dohľadu musí Súd skúmať namietaný zásah vo svetle prípadu ako celku, vrátane obsahu komentárov zo strany sťažovateľa a okolností, za ktorých ich urobil. Musí predovšetkým rozhodnúť, či sporný zásah bol „primeraný sledovanému legitímnemu cieľu“ a či dôvody vnútroštátnych orgánov na jeho zdôvodnenie sú „právne významné a dostačujúce“ (pozri, napríklad, *Barfod v. Dánsko*, rozsudok z 22. februára 1989, Séria A č. 149, s. 12, ods. 28). V rámci toho sa Súd musí ubezpečiť, že národné orgány uplatnili štandardy, ktoré sú v súlade s princípmi obsiahnutými v článku 10 a navyše, že vychádzali z prijateľného hodnotenia relevantných skutkových okolností (pozri, napríklad, *Jersild v. Dánsko*, rozsudok z 23. septembra 1994, Séria A č. 298, s. 23, ods. 31).

51. Súd ďalej znovu poukazuje na významnú úlohu, ktorú plní tlač v demokratickej spoločnosti. Hoci tlač nesmie prekročiť určité stanovené hranice, medziiným tie na ochranu dobrého mena a na zabezpečenie potreby zabrániť prezradeniu utajovaných informácií, jej úlohou je - v súlade s jej povinnosťami a zodpovednosťou – prinášať informácie a myšlienky k všetkým otázkam verejného záujmu (pozri, napríklad, *Bladet Tromsø a Stensaas v. Nórsko* [GC], č. 21980/93, ods. 58, ECHR 1999-III). Navyše má Súd na pamäti skutočnosť, že novinárska sloboda zahŕňa aj možnosť použiť určitú mieru preháňania alebo provokácie (pozri, napríklad, *Perna v. Taliansko* [GC], č. 48898/99, ods. 39, ECHR 2003-V).

52. Obmedzeniam slobody prejavu v oblasti politických prejavov alebo v oblasti všeobecného záujmu necháva článok 10 ods. 2 Dohovoru len malý priestor (pozri, napríklad, *Sürek v. Turecko (č. 1)* [GC], č. 26682/95, ods. 61, ECHR 1999-IV). Navyše, hranice prípustnej kritiky sú širšie vo vzťahu k verejnému činiteľovi, napríklad politikovi, ako vo vzťahu k súkromnej osobe. Politik na rozdiel od súkromnej osoby sám nevyhnutne a vedome otvorene vystavuje podrobnému skúmaniu zo strany novinárov a širokej verejnosti každé svoje slovo a skutok a musí prejavovať väčšiu mieru tolerancie (pozri, napríklad, *Incal v. Turecko*, rozsudok z 9. júna 1998, Zbierka 1998-IV, s. 1567, ods. 54).

53. Súd napokon opäť pripomína, že určitými faktormi, ktoré treba vziať do úvahy pri posudzovaní primeranosti zásahu sú povaha a prísnosť uložených sankcií (pozri, napríklad, *Ceylan v. Turecko* [GC], č. 23556/94, ods. 37, ECHR 1999-IV). Do úvahy je tiež potrebné vziať prípadný odradzujúci účinok, ktorý by v tomto smere do budúcnosti mohli mať uložené sankcie na tlač pri výkone jej úlohy šíriteľa informácií a verejného strážcu (pozri, *mutatis mutandis*, *Goodwin v. Spojené kráľovstvo*, rozsudok z 27. marca 1996, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1996-II, s. 500, ods. 39 a *Barthold v. Nemecko*, rozsudok z 25. marca 1985, Séria A č. 90, s. 26, ods. 58).

2. Aplikácia všeobecných princípov na prejednávany prípad

(a) Zásah, zákonnosť a legitímny cieľ

54. Súd zisťuje, a medzi stranami nebolo sporné, že rozsudky okresného súdu a krajského súdu, vydané na základe žaloby podanej pánom D. na ochranu jeho osobnosti, predstavovali zásah do práva sťažujúcej sa spoločnosti na rozširovanie informácií podľa článku 10 Dohovoru.

55. Navyše Súd zisťuje, a rovnako nebolo medzi stranami sporné, že namietaný zásah bol stanovený zákonom, konkrétne ustanoveniami §§ 11 a *nasl.* Občianskeho zákonníka, a že sledoval legitímny cieľ ochrany povesti a práv iných. Preto jedinou spornou otázkou zostáva, či zásah bol „nevyhnutný“ v „demokratickej spoločnosti“.

(b) Potreba

56. Súd preskúma, či vyhovieť občianskoprávnej žalobe proti sťažujúcej sa spoločnosti bolo nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na ochranu povesti a práv pána D., čo znamená zistiť, či to slúžilo naliehavej spoločenskej potrebe v tomto smere.

57. V tejto súvislosti je potrebné podotknúť, tak ako uznali vnútroštátne súdy, že pán D. bol v danom čase verejne činnou osobou. Zastával funkciu štátneho tajomníka na ministerstve spravodlivosti, teda politický post, ktorý nebol súčasťou štátnej služby (pozri vyššie odsek 14).

Vnútroštátne súdy mali za to, že aj verejní činitelia majú právo na ochranu svojho súkromia zo strany zákona a dospeli k záveru, že zaznamenaný a odvysielaný telefonický rozhovor mal súkromnú povahu a preto nemohol byť odvysielaný.

58. Súd nemôže akceptovať tento záver. Je potrebné predovšetkým podotknúť, že predmetný telefonický rozhovor prebehol medzi dvoma vysokopostavenými vládnymi činiteľmi, štátnym tajomníkom ministerstva spravodlivosti na jednej strane a podpredsedom vlády a ministrom financií na strane druhej. Týkal sa mocenského zápasu, ktorý sa odohral v júni 1996 medzi dvomi skupinami s politickým pozadím, z ktorých každá mala určitý záujem na privatizácii SP, významného národného poskytovateľa poisťovacích služieb.

Kontext a obsah rozhovoru bol preto jasne politický a Súd nedokáže v namietaných udalostiach objaviť žiaden rozmer týkajúci sa súkromného života. Uplatňujú sa preto osobitné štandardy tolerancie, stanovené judikatúrou podľa Dohovoru (pozri *Incal*, citované vyššie, ods. 54).

Súd je zároveň toho názoru, že otázky týkajúce sa vedenia a privatizácie štátom vlastnenej spoločnosti nepochybne a samozrejme predstavujú otázku všeobecného záujmu. Je tomu tak o to viac v obdobiach ekonomického a politického prechodu. V okolnostiach tohto prípadu nie je relevantné, či nahrávka bola jasne počuteľná alebo nie a či viedla k ďalšej verejnej diskusii alebo nie.

59. Súd ďalej zisťuje, že vnútroštátne súdy dvoch stupňov prikladali rozhodujúci význam skutočnosti, že odvysielaný zvukový záznam bol získaný nezákonným spôsobom.

Dospeli k záveru, že fakt, že takáto nahrávka bola odvysielaná, predstavoval sám osebe porušenie žalobcovho práva na ochranu osobnosti. Uvedené vyplýva tak z výroku rozsudku okresného súdu (pozri vyššie odsek 23), ako aj z odôvodnenia rozsudkov okresného súdu a krajského súdu (pozri vyššie odseky 25 a 27).

60. V súvislosti s týmto argumentom je potrebné poznamenať, že v žiadnom štádiu nebolo tvrdené, že by sťažujúca sa spoločnosť alebo jej zamestnanci boli akýmkoľvek spôsobom zodpovední za nahrávku, alebo že by novinári prekročili hranice trestného práva, keď ju dostali alebo odvysielali. Čo sa týka okolností, za ktorých bola nahrávka zhotovená, je

potrebné tiež podotknúť, že na vnútroštátnej úrovni neprebehlo nikdy žiadne vyšetrovanie tejto záležitosti. To sa môže dokonca javiť prekvapujúcim, berúc do úvahy, že nahrávka sa týkala telefonického rozhovoru medzi dvoma vysokopostavenými vládnymi činiteľmi a že podozrenie, že pri zhotovení nahrávky došlo k zneužitiu úradnej moci nemožno *a priori* vylúčiť.

61. Ďalej je namieste uviesť, že pred vnútroštátnymi súdmi nebolo zistené, že by nahrávka obsahovala akékoľvek nepravdivé alebo skreslené informácie, alebo že by informácie a myšlienky, vyslovené v súvislosti s ňou zo strany redaktorky sťažujúcej sa spoločnosti ako také spôsobili nejakú osobitnú ujmu na osobnostných právach žalobcu a jeho povesti. Pokiaľ ide oňho, nemožno nespomenúť, že po namietanom odvysielaní nahrávky bol žalobca zvolený za sudcu ústavného súdu (pozri vyššie odsek 15) a nezdá sa, že by jeho povest' bola nepriaznivo poznačená.

62. Súd ďalej zisťuje, že sťažujúca sa spoločnosť bola potrestaná hlavne za samotný fakt odvysielania informácie, ktorú ktosi iný získal nezákonne. Súd však nie je presvedčený, že púhy fakt, že nahrávka bola získaná treťou osobou v rozpore so zákonom môže zbaviť sťažujúcu sa spoločnosť, ktorá ju odvysielala, ochrany článku 10 Dohovoru.

Z uvedeného vyplýva, že dôvody uvádzané pre sporný zásah sú príliš malicherné a preto nedostatočné.

63. Súd napokon zisťuje, že neexistuje žiaden náznak, že novinári sťažujúcej sa spoločnosti nekonali v dobrej viere, alebo že sledovali akýkoľvek iný cieľ, ako informovať o záležitosti, ktorú cítili povinnosť sprístupniť verejnosti (pozri vyššie odsek 17).

64. Z vyššie uvedených dôvodov nemožno dospieť k záveru, že odvysielaním predmetného telefonického rozhovoru sťažujúca sa spoločnosť zasiahla do povesti a práv pána D. takým spôsobom, ktorý by odôvodňoval sankciu, ktorá jej bola uložená. Zásah do jej práva na rozširovanie informácií preto nezodpovedal naliehavej spoločenskej potrebe, ani nebol primeraný sledovanému legitímnemu cieľu. Nebol teda „nevyhnutný v demokratickej spoločnosti“.

65. Z uvedeného vyplýva, že došlo k porušeniu článku 10 Dohovoru.

II. APLIKÁCIA ČLÁNKU 41 DOHOVORU

66. Článok 41 Dohovoru ustanovuje:

„Ak Súd dospeje k záveru, že bol porušený Dohovor alebo jeho protokoly a ak vnútroštátne právo dotknutej Vysokej zmluvnej strany umožňuje len čiastočnú nápravu, Súd prizná poškodenej strane v prípade potreby spravodlivé zadosťučinenie.“

67. Sťažujúca sa spoločnosť si neuplatnila nárok na spravodlivé zadosťučinenie. V súlade s tým sa Súd domnieva, že nie je potrebné priznať z tohto titulu žiadnu sumu.

Z TÝCHTO DÔVODOV, SÚD JEDNOMYSELNE

Rozhodol, že došlo k porušeniu článku 10 Dohovoru.

Vyhotovené v anglickom jazyku a písomne oznámené dňa 19. decembra 2006 podľa Pravidla 77 ods. 2 and 3 Rokovacieho poriadku Súdu.

T.L. EARLY
tajomník

Nicolas BRATZA
predseda